

İNCELEME MAKALESİ / REVIEW ARTICLE

Atf için / for cited: Yağcı A., Sayın A. K., Alkan A. D. (2025). Türkiye’de Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programının Akreditasyon Meselesi: Engeller ve Öneriler. *Journal of Vocational and Social Sciences of Turkey*, Yıl: 7, Sayı: 17, Nisan 2025, s.88-104.

TÜRKİYE’DE ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA ÖN LİSANS PROGRAMININ AKREDİTASYON MESELESİ: ENGELLER VE ÖNERİLER

Ali YAĞCI¹

Ahmet Kenan SAYIN²

Ali Davut ALKAN³

ÖZ

Bu çalışma, Türkiye’de ön lisans düzeyinde öğrenci kabul eden özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyon durumunu analiz etmeyi ve bu süreçte yaşanan engellere dikkat çekerek bazı öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bünyelerinde, mülkiyet koruma ve güvenlik bölümü altında konumlandırılan özel güvenlik ve koruma programlarında eğitim veren Türkiye’deki üniversitelerin örün siteleri, Yükseköğretim Kurulu Akademik örün sitesi ve Yükseköğretim Program Atlası örün siteleri ile bazı resmi/özel kurum ve kuruluşların örün siteleri taranarak veriler toplanmıştır. Çalışma sonucunda ulaşılan sonuçlardan bazıları; özel güvenlik ve koruma programlarında görevli öğretim elemanlarının eğitim/tecrübe açısından oldukça çeşitlilik gösterdiği, özel güvenlik ulusal meslek standardı konusunda çalışmalar yürütülmesine rağmen henüz resmi bir meslek standardının oluşmadığı/oluşturulamadığı, ulusal meslek standardı oluşturulmasının ve resmiyet kazanmasının akreditasyon süreçlerini hızlandıracaktır. Bu çalışmada, özel güvenlik ve koruma programlarının mevcut durumu ortaya konularak, akreditasyon süreçleri başta olmak üzere gelecekteki planlamalar/düzenlemeler için elde edilen verilerin ve ulaşılan bulguların yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akreditasyon, Özel Güvenlik ve Koruma, Meslek Yüksekokulu, Mesleki Yükseköğretim, Ulusal Meslek Standardı.

JEL Sınıflandırma Kodları: F52, H56, J80, I23.

ACCREDITATION ISSUE OF PRIVATE SECURITY AND PROTECTION ASSOCIATE DEGREE PROGRAM IN TÜRKİYE: OBSTACLES AND RECOMMENDATIONS

ABSTRACT

This study aims to analyze the accreditation status of private security and protection programs that accept students at associate degree level in Turkey and to offer some suggestions by drawing attention to the obstacles experienced in this process. Document analysis method, one of the qualitative research methods, was used in the study. Data were collected by scanning the websites of universities in Turkey that provide education in private security and protection programs positioned under the property protection and security department, the Academic website of the Council of Higher Education, the Higher Education Program Atlas website, and the websites of some official/private institutions and organizations. Some of the conclusions reached as a result of the study are that the lecturers working in private security and protection programs vary considerably in terms of education/experience, that although studies have been carried out on the national occupational standard for private

¹ 0000-0003-0359-4927, Bilim Uzmanı, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ayagci89@gmail.com

² 0000-0002-6218-3872, Öğr. Gör. Dr., İnönü Üniversitesi, Malatya Meslek Yüksekokulu, ahmet.sayin@inonu.edu.tr

³ 0000-0002-9463-8683, Öğr. Gör., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, alidavutalkan@ohu.edu.tr

security, an official occupational standard has not yet been established / has not been established, and that the establishment and formalization of a national occupational standard will accelerate the accreditation processes. In this study, it is thought that by revealing the current situation of private security and protection programs, the data and findings obtained will be guiding for future planning/regulations, especially accreditation processes.

Keywords: Accreditation, Private Security and Protection, Vocational High School, Vocational Higher Education, National Occupational Standard.

JEL Classification Codes: F52, H56, J80, I23.

1. GİRİŞ

Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akreditasyon; “Uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca gerçekleştirilen çalışmaların ve dolayısıyla bu çalışmalar sonucunda düzenledikleri uygunluk teyit belgelerinin (deney ve muayene raporları, kalibrasyon sertifikaları, yönetim sistemi belgeleri, ürün belgelendirme belgeleri, personel belgelendirme belgeleri vb.) güvenilirliğini ve geçerliliğini desteklemek amacıyla oluşturulmuş bir kalite altyapısıdır.” şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Akreditasyon Kurumu [TÜRKAK], 2025).

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), kendi resmî ürün sitesinde akreditasyon tanımını ve amacını şu şekilde tanımlamaktadır: “Akreditasyon; Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından belirli bir alanda önceden belirlenmiş akademik ve alana özgü standartların bir yükseköğretim programı ve yükseköğretim kurumu tarafından karşılanıp karşılanmadığını ölçen değerlendirme ve dış kalite güvence sürecidir.” Akreditasyon sisteminin amaçları; yükseköğretim kurumlarının karşılıklı olarak birbirlerini tanıma süreçlerini kolaylaştırmak, bu süreçleri hızlandırmak ve ünvanların/diplomaların karşılaştırılabilmesine yardımcı olmak şeklinde belirtilmiştir (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2025a).

Yükseköğretim çerçevesinde akreditasyon; şeffaflık, akademik kalite ve hesap verebilirlik unsurlarının bir dayanağı olarak değerlendirilmektedir. Akreditasyon ile yükseköğretim kurumları, uluslararası/ulusal boyutta birbirlerini tanıma imkânı bulmakta, buna ek olarak unvan, diploma ve öğrenim çıktısı denklik durumlarının koordinasyonunu garanti altına almaktadır (Kılıçaslan, 2020, s. 10). Bilhassa yükseköğretimde eğitim kalitesinin güvence altına alınabilmesi konusunda program/bölüm akreditasyonu önemli bir araç haline gelmiştir ve güvence olarak kabul görmektedir. Bu sebeple, gerek ülkemizdeki gerekse diğer ülkelerdeki yükseköğretim kurumlarının, eğitim kalitesinin artırılabilmesi için program akreditasyon çalışmaları en üst kademelerdeki kamu kurumlarının teşvik edilmektedir (Yılmaz, Salar, Aslan, Sözbilir ve Keskin, 2023, s. 67). Mesleki yükseköğretim kurumlarında kalitenin güvence altına alınması ve akreditasyon; mesleki yükseköğretim kurumunu genel olarak ya da bahse konu kurum bünyesinde yürütülmekte olan herhangi bir bölümün/programın belirlenmiş standartları karşılayıp karşılamadığının akreditasyon kuruluşlarınca tespit edilmesini kapsayan işlemlerden oluşan bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Özen, 2022, s. 89).

Uygunluk değerlendirme (Akreditasyon) kuruluşlarının akreditasyonu, ilgili uygunluk değerlendirme kuruluşları için yeterlilik koşullarını belirleyen uluslararası/ulusal standartlar, ilgili sektöre özgü gereklilikler ve bölgesel, ulusal veya uluslararası akreditasyon kuruluşları tarafından belirlenmiş, dünya genelinde kabul görmekle olan yeterlilikler/gereklilikler esas alınarak yürütülmektedir (TÜRKAK, 2025).

Özel güvenlik ve koruma programı kapsamında verilen eğitimlerin, istenilen evsafa/nitelikte sürdürülebilmesi için fiziksel şartların ve öğretim elemanlarının nitelik açısından geliştirilmesi bir gerekliliktir. Ayrıca, akreditasyonları tamamlanmış bölümlerin, belirli aralıklarla akademik yapı ve fiziki koşullar açısından sürekli değerlendirilmesi de önemlidir. Türkiye’de özel güvenlik ve koruma programı açısından, özel güvenlik eğitimi ve öğretiminin temel bileşenlerinin/hedeflerinin belirlendiği ve hedeflere ulaşmak için kullanılan yöntemlerin periyodik olarak gözden geçirildiği bir sistemin kurulması büyük önem taşımaktadır. Günümüzde akreditasyon sistemi, yükseköğretim programlarında bu hedeflere ulaşma düzeyinin belirlenmesinde kullanılan başlıca araçlardan biridir. Ülkemizde, özel güvenlik ve koruma programı öğrencilerinin başarıları, mezun sayısı, özel güvenlik ve koruma programı mezunlarının çalıştıkları alanlar ile kurumlardaki rol ve işlevlerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla kurulacak bir akreditasyon sistemi ile uluslararası standartlara uygun özel güvenlik ve koruma programlarının sayısının hızla artması beklenmektedir. Bu nedenle, akreditasyon uygulamalarının yaygınlaştırılması, Türkiye’de özel güvenlik ve koruma alanındaki mevcut sorunların çözümüne önemli katkılar sağlayacaktır.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinde, ulusal alan yazınında Türkiye’deki özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyon süreciyle ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Ulusal alan yazının taranmasının amacı, akreditasyon süreçlerinin mevzuatla bağlantılı yürütülmesi ve üniversitelerin çeşitli anlaşmalarla (Bologna vb.) müfredatlarında paralellik sağlamasına rağmen mezuniyet sonrası iş ve işlemlerin mevzuat çerçevesinde ilgili ülkenin yasal çerçevesi dâhilinde yürütülmesidir. Uluslararası bir akreditasyon kuruluşunun uygulamaları, bu çerçevede bu araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Ulusal ve uluslararası akreditasyon kuruluşlarının çalışmalarının karşılaştırılması, ayrı bir araştırmanın konusu olabilir ve detaylı şekilde incelenebilir.

Bu çalışma, özel güvenlik ve koruma programlarının, akreditasyon süreçlerine yönelik mevcut durumunu belirleyerek, bahse konu programın geleceğine ilişkin yatırım ve planlamaların yönlendirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Özel güvenlik eğitimi veren üniversitelerin, akademik ve fiziki özelliklerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada elde edilen bulguların, gelecekte özel güvenlik ve koruma eğitimi ile akademik yapısı hakkında bir arşiv oluşturulmasına ve akreditasyon sürecine katkı sunması beklenmektedir.

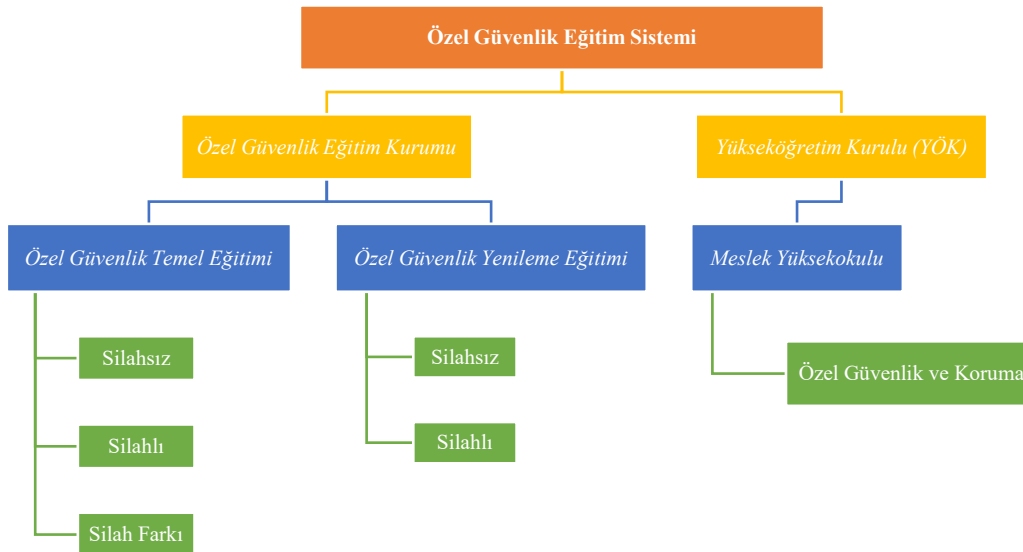
2. TÜRKİYE’DE ÖZEL GÜVENLİK EĞİTİMİ

2.1. Türkiye’de Özel Güvenlik Eğitim Sistemi

İnsan yaşamının her anında ihtiyaç duyulan güvenliğin sağlanmasında tek el pozisyonu elinde bulunduran aktör olarak devletlerin büyük bir bölümü, bu zorlu görevi yerine getirirken özel güvenlik sektöründen yararlanılabileceğini görmüştür/değerlendirmiştir. Türkiye’de kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyette bir hizmet sunan özel güvenlik sektörü her geçen gün büyümektedir (Çiçek, 2023, s. 89). Başlangıçta kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyette bir hizmet olarak tasarlanan özel güvenlik sektörü, günümüzde bu önemli görevi yerine getiren bir hizmet alanı olarak önemini daha da artırmaktadır. Devletin belirlediği esaslar dâhilinde ve kendisine verilen görevi icra ettiği süreçte, özel güvenlik sektöründen vazgeçmenin rasyonel olmayacağı değerlendirilmektedir. 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun incelendiğinde, genel kolluk unsurları olay yerine gelinceye kadar ve ihtiyaç halinde, sonrasında da genel kolluğa yardımcı olacak şekilde görev ve yetkilerinin düzenlendiği görülmektedir (5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun, 2004).

Özel güvenlik eğitimi ile ilgili esaslar, 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun’un 14’üncü maddesinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda özel güvenlik eğitimi, “*Özel Güvenlik Eğitim Kurumları*” ve “*Yükseköğretim Kurulu (YÖK)*” olmak üzere iki farklı kurum tarafından verilmektedir. Türkiye’de özel güvenlik eğitim sistemi Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1. Türkiye’de Özel Güvenlik Eğitim Sistemi

Kaynak: Yağcı, 2023.

İçişleri Bakanlığı tarafından faaliyet izni verilen özel güvenlik eğitim kurumları, iki tür eğitim sunmaktadır; (1) temel eğitim ve (2) yenileme eğitimi.

Özel Güvenlik Temel Eğitimi (Silahsız); 18 yaşını doldurmuş ve en az ilköğretim (ortaokul) mezunu olan T.C. vatandaşlarına verilebilmektedir. Silahsız temel eğitim, 100 saat sürelidir.

Özel Güvenlik Temel Eğitimi (Silahlı); 21 yaşını doldurmuş ve en az lise mezunu olan T.C. vatandaşlarına verilebilmektedir. Silahlı temel eğitim, 120 saat sürelidir. (Meslek yüksekokullarında, mezuniyet öncesinde 21 yaşını doldurmuş öğrencilere verilebilmektedir).

Özel Güvenlik Silah Farkı Eğitimi; silahsız özel güvenlik sertifikası veya kimlik kartına sahip özel güvenlik görevlilerinin, silahsız sertifikalarını silahlıya dönüştürmelerini sağlayan bir eğitim türüdür. Bu eğitim için, silahsız özel güvenlik sertifikası veya kimlik kartına sahip olmak, 21 yaşını doldurmuş olmak ve en az lise ve dengi okul mezunu olmak gerekmektedir. Silah farkı eğitimi 20 saat sürelidir.

Özel Güvenlik Yenileme Eğitimi (Silahsız); daha önce silahsız özel güvenlik sertifikasına sahip T.C. vatandaşları için geçerli bir eğittir. Bu eğitim, sertifikanın geçerlilik süresinin sona ermesinden en az altı ay, en fazla bir yıl önce alınmak durumundadır. Eğitim, 50 saat sürelidir.

Özel Güvenlik Yenileme Eğitimi (Silahlı); daha önce silahlı özel güvenlik sertifikasına sahip T.C. vatandaşları için düzenlenmektedir. Sertifika geçerlilik süresi sona ermeden en az altı ay, en fazla bir yıl önce alınması gereken bu eğitim, 60 saat sürelidir.

Özel güvenlik ve koruma programının amacı, özel güvenlik görevlisi olarak çalışmak isteyen bireylerin akademik eğitim alarak, gerekli bilgi ve becerileri kazanmalarını sağlamakla birlikte bu program sayesinde öğrencilerin görevlerini yerine getirirken uygulamak zorunda oldukları başlıca yasal mevzuatı öğrenmek, temel hak ve özgürlüklere saygılı, profesyonel bir özel güvenlik görevlisi olarak yetiştirilmesini sağlamaktır (Yağcı, 2021). Özel güvenlik ve koruma programı eğitim süresi iki yıl olup, öğrencilerin programda yer alan tüm dersleri (toplam 120 AKTS) başarıyla geçmesi ve staj uygulamasını tamamlaması gerekmektedir. Öğrenciler, ön lisans eğitimini başarıyla tamamlamalarını müteakip “Özel Güvenlik ve Koruma” alanında ön lisans diplomasına sahip olmaktadır.

Özel güvenlik eğitimi, 2013 yılında Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi Projesi (METEK I) kapsamında gerçekleştirilen “Müfredat Geliştirme” çalıştaylarında etraflıca ele alınan bir konu olmuştur. Bu çalıştaylarda, meslek yüksekokullarındaki mevcut müfredat temel alınarak Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)’nin öncülüğünde, farklı zamanlarda çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede mevcut derslerin ele alınarak bu derslere ait ders bilgi formlarının oluşturulması sağlanmıştır. Bu çalışmalara, YÖK’e bağlı özel güvenlik ve koruma programlarından ilk olarak İnönü Üniversitesi, Malatya Meslek Yüksekokulu, Özel Güvenlik ve Koruma Programı davet ve dâhil edilmiştir. Avrupa Birliği (AB) tarafından desteklenen bu projeye, ilerleyen çalışmalarda birkaç meslek yüksekokulu daha ilave edilerek özel güvenlik ve koruma alanında ders veren uzman akademik personelin katılımıyla ilgili çalışmalar yürütülmüştür. Proje kapsamında özel güvenlik ve koruma programlarında mevcut derslerin derinlemesine ele alınması, geliştirilmesi ve belirli bir kalite düzeyine getirilmesi amaçlanmıştır. Bu proje, Türkiye’de özel güvenlik ve koruma programlarında standart oluşturulması ve böylece akreditasyon süreçlerine hazırlık anlamında öncül çalışmalardan biri olarak kabul edilebilir.

Ancak METEK projesinin mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına yönelik olduğu, paydaşları arasında AB, MEB ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Programı Otoritesi (İKGPRO)’nin yer aldığı görülmektedir. Ayrıca METEK III projesi kapsamında 2025 yılında belirlenen 25 meslek alanı içinde özel güvenlik alanı yer almamaktadır (METEK, 2025). Anılan projenin başladığı dönemde, özel güvenlik ve koruma ön lisans programının da proje kapsamına dâhil edilmesinin planlandığı değerlendirilmektedir. Ancak sonrasında mevzuata uygun bir eğitim yürütülmesi gerekliliği, MEB organik yapısında yer almayan EGM ve YÖK iş birliği ile özel güvenlik ve koruma programlarının geliştirilmesi ve güvenlik gibi devletin tekelinde olması gereken bir alanın AB destekli bir proje kapsamına dâhil edilmesinin sakıncalı olabileceği gibi gerekçelerle özel güvenlik ve koruma programlarının bu proje kapsamında çıkarıldığı değerlendirilmektedir.

2.2. İçişleri Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu İş Birliği

Türkiye’de, İçişleri Bakanlığı adına EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı, özel güvenlik hizmetlerinin mevzuat gereklerince/temelinde sunulmasının sağlanmasından sorumlu kurum olarak öne çıkmaktadır. Özel güvenlik eğitimleri ve özel güvenlik meslek yüksekokullarına yönelik müfredat güncelleme/değerlendirme

toplantıları, çeşitli sempozyum/panel/kongre ve çalıştayları belirli aralıklarla, YÖK’e bağlı meslek yüksekokulları ve sektördeki diğer paydaşların (ulusal/uluslararası) katılımıyla gerçekleştirmektedir. YÖK bünyesinde yer alan özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının temsilcilerinin de katıldığı bu çalışmalarda, özel güvenlik eğitimleri hakkında bilgi paylaşımı ve ortak çalışmalar yapılmıştır/yapılmaktadır. Özel Güvenlik Eğitimlerini Geliştirme ve Alan/Branş Eğitimleri (ÖZGE) Projesi kapsamında yürütülen çalışmalar, belirli konularda ve bir program dâhilinde devam etmektedir. Bu çalışmalara, genellikle YÖK temsilcileri ile sektörde yer alan bazı paydaş temsilcileri de katılmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda, sonuç raporları yayınlanmakta ve bu raporlar YÖK aracılığıyla ilgili üniversitelere gönderilmektedir. Bu ciddi ve devamlılık sağlayan çalışmalar, ulusal özel güvenlik meslek standardının ve özel güvenlik ve koruma programları akreditasyon süreçlerinin belirli bölümlerinin oluşturulmasına sunması beklenen katkı bakımından son derece önemli ve kapsayıcı görülmektedir.

ÖZGE Projesi kapsamında, İçişleri Bakanlığı ve YÖK Başkanlığı arasında 01 Kasım 2022 tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır. ÖZGE Projesinin amacı: “*Özel güvenlik sektörünün ihtiyaç duyduğu personel kaynağının sağlanması adına; Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından akredite edilen özel güvenlik eğitimlerinde, eğitim içerikleri, eğitici nitelikleri ve kullanılan eğitim materyallerinde yeknesaklığın sağlanarak modern dünyanın güvenlik ihtiyacına cevap verebilecek donanıma sahip, güvenlik alanında ülkemiz ve dünyadaki gelişmeleri takip edebilen, kişilerin temel hak ve özgürlüklerine saygılı, sosyal ve kültürel alanda kendini geliştirmiş, sorumluluk sahibi özel güvenlik ve koruma görevlileri yetiştirmek, özel güvenlik genel kolluk ilişkilerini en üst düzeye çıkartmak*” olarak belirlenmiştir (ÖZGE Çalıştay Raporu, 2024). 24-26 Mayıs 2024 tarihinde icra edilen ÖZGE Çalıştay Raporu kapsamında “Özel Güvenlik Görevlisi Temel Meslek Standardı” belirlenmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır (ÖZGE Çalıştay Raporu, 2024). Bu çerçevede ÖZGE Projesinin amacı, doğrudan doğruya özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyonuna yönelik olmasa da akreditasyon sürecini destekleyen bir amaca sahip olduğu söylenebilir. Bilhassa eğitim içeriklerinin ve eğitici niteliklerinin belirlenmesi, akreditasyon sürecine hazırlık aşamasında son derece önemli görülmektedir.

EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı’nın, 03.12.2021 tarihli ve 59714804-145737 sayılı yazısı ile YÖK bünyesindeki özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının müfredatlarının, Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin Ek-11’inde yer alan zorunlu dersleri içerecek şekilde güncellenmesi talep edilmiştir. Aynı yazıda; “*Özel Güvenlik Hizmetlerinin Uygulanması Dair Yönetmeliğin Ek-11’inde yer alan derslerin tamamının yer alması, bir veya birden fazla dersin verilmediği anlaşılan programların müfredatlarını güncellemeleri gerektiği, eksik dersi bulunan üniversitelerin tespit edilmesi durumunda bahse konu üniversitelerden mezun olan öğrencilerin özel güvenlik kimlik kartı akreditasyon işlemlerinin Bakanlıkça olumsuz değerlendirileceği*” ifadesi yer almaktadır. Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin Ek-11’inde belirtilen özel güvenlik temel eğitim programı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Özel Güvenlik Temel Eğitim Programı.

S.No	Ders	Saat	Yöntemi	Uzman Öğreticinin Niteliği
1	Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları	20	İnteraktif	Asgari 5 yıl meslek tecrübesine sahip mülki idare amiri, hâkim, savcı, avukat ve dört yıllık yüksek okul mezunu olan genel kolluk çalışanları ve bunların emeklileri
2	Güvenlik Tedbirleri	20	15 saat teorik, 5 saat uygulama	4 yıllık yüksek okul mezunu olan ve genel kollukta asgari 5 yıl hizmet tecrübesi sahibi olanlar.
3	Güvenlik Sistem ve Cihazları	5	Tümü Uygulama	Elektrik veya Elektronik Mühendisi veya güvenlik sistemlerinin her birisi ile ilgili sertifika sahibi olanlar
4	Temel İlk Yardım	10	6 saat teorik, 4 saat uygulama	Tıp doktoru veya ilk yardım eğitici sertifikasına sahip 4 yıllık yüksek okul mezunu sağlık personeli veya paramedik olmak
5	Yangın Güvenliği ve Tabii Felaketlerde Müdahale Tarzı	8	İnteraktif	Asgari 5 yıllık hizmet tecrübesine sahip itfaiyeci veya 4 yıllık yüksek okul mezunu olan sivil savunma uzmanı
6	Uyuşturucu Bilgileri	2	İnteraktif	4 yıllık yüksek okul mezunu olan ve genel kollukta asgari 5 yıl hizmet tecrübesi sahibi olanlar.
7	Etkili İletişim	12	İnteraktif	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Halkla İlişkiler, Psikoloji veya İletişim alanında 4 yıllık yüksek okul mezunu olmak veya bu konularda yüksek lisans yada doktora yapmış olmak

8	Kalabalık Yönetimi	10	4 saat teorik, 6 saat uygulama	4 yıllık yüksekokul mezunu olan ve genel kollukta asgari 5 yıl hizmet tecrübesi veya konuyla ilgili hizmet içi eğitim sertifikası sahibi olanlar
9	Kişi Koruma	9	Tümü uygulama	4 yıllık yüksekokul mezunu olan ve genel kollukta asgari 5 yıl hizmet tecrübesi veya konuyla ilgili hizmet içi eğitim sertifikası sahibi olanlar
10	Genel Kollukla İlişkiler	4	İnteraktif	4 yıllık yüksekokul mezunu olan ve genel kollukta asgari 5 yıl hizmet tecrübesi sahibi olanlar
11	Silah Bilgisi ve Atış	20	15 saat teorik, 5 saat uygulama	4 yıllık yüksekokul mezunu olan ve genel kolluk ile TSK muharip sınıflarında asgari 5 yıl hizmet tecrübesi veya konuyla ilgili hizmet içi eğitim sertifikası sahibi olanlar

Kaynak: Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, Ek-11.

Tablo 1’de görüldüğü gibi, dersleri verecek eğitimcilerin/öğretim elemanlarının belirli sektörel deneyime ve belirli uzmanlıklara sahip olması gerektiği açıkça belirtilmiştir. Bu tür önlemlerin, özel güvenlik ve koruma programlarının kalitesini artırarak öğrencilerin mezuniyet sonrası daha donanımlı özel güvenlik görevlileri olmalarına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Derslerin büyük bölümünün (temel derslerin) standart hale getirilmesinin ve eğitici/öğretim elemanı asgari koşullarının belirlenmesinin akreditasyon çalışmaları için çok önemli bir ön adım olduğu söylenebilir.

3. YÖNTEM

Nitel araştırma, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik bir süreçtir” (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden “doküman incelemesi” tekniği ile tasarlanmıştır. Doküman incelemesi, bilhassa doğrudan gözlem ve görüşme imkânının bulunmadığı durumlarda, bağımsız bir araştırma yöntemi olarak kullanılmaktadır (Yenipinar ve Kardaş, 2019). Araştırmanın hedeflerine yönelik verilere ulaşmak için dokümanların incelenmesi gerekmektedir (Çepni, 2021). Araştırma kapsamında, ilk olarak kavramsal bir çerçeve oluşturulmuş ve bu safhada dokümanlar tek aşamada (literatür taraması) elde edilmiştir. Araştırma, aynı zamanda ikincil veri kaynaklarına da dayanmaktadır. Bu aşamadaki dokümanlar; Kanun, Yönetmelik, resmî (ÖSYM ve YÖK vb.) örnek siteleri ve akademik (Google Scholar, Ulusal Tez Merkezi ve DergiPark vb.) örnek sitelerinde yer alan veriler toplanarak elde edilmiştir. Ayrıca bazı resmî kurumlarca yapılan yazışmalar da kaynak olarak kullanılmıştır. Yazarlar, bu çalışmanın etik kurul izni gerektirmeyen bir çalışma olduğunu belirtmektedir. Araştırma kapsamında toplanan verilerin tamamı, açık erişimli ve erişimine engel getirilmeyen örnek sitelerinden/dokümanlardan elde edilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. Türkiye’de Yükseköğretimde Akreditasyon

Türkiye’de ön lisans ve lisans programlarının akreditasyon işlemleri konusunda Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) yetkilendirilmiş olup YÖKAK tarafından tescil edilmiş akreditasyon kuruluşlarının tamamına yakını dernek statüsünde faaliyet göstermektedir. Şubat 2025 ayı itibarıyla tescil süresi devam eden 25 akreditasyon kuruluşunun 24’ü dernek statüsünde faaliyet göstermektedir. Sadece bir kurum (İlahiyat Akreditasyon Ajansı) ajans statüsünde faaliyet yürütmektedir (YÖKAK, 2025). Bahse konu 25 akreditasyon kuruluşundan sadece iki tanesi sosyal bilimler alanındaki bölüm ve programların akreditasyonunda görev almaktadır. Bu iki kuruluş, Sosyal Beşeri ve Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği (STAR) ve Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MEDEK)’dir.

STAR kuruluşunun, dört yıllık lisans programlarının akreditasyonunda faaliyet gösterdiği görülmektedir (STAR, 2025). MEDEK kuruluşu ise iki yıllık ön lisans programlarının ya da mesleki eğitim veren programların akreditasyonunda görev almaktadır (MEDEK, 2025a).

Türkiye’de mesleki yükseköğretim mezunu olarak iş dünyasına atılan mezunların görev tanımlarını belirleyen, mesleki yeterlilik belgesi şartlarını düzenleyen, ilgili mesleğin ulusal yeterlilik ve ulusal meslek standardını yayınlayan Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), bu noktada akreditasyon sürecinin devamında, akreditasyon süreciyle koordineli faaliyet göstermesi gereken bir kurumdur. Zira akreditasyon süreciyle bağlantılı yürütülmeyen

bir meslek standardı belirleme süreci, ilgili mesleğin uygulanmasında ya da mesleki yeterlilik belgelendirmesinde aksaklıklara yol açabilir. Ancak MYK tarafından ulusal meslek standardı, ulusal yeterlilik standardı ve mesleki yeterlilik belgesi düzenlenen meslekler arasında özel güvenlik ve koruma mesleği bulunmamaktadır. Tescil süresi devam eden akreditasyon kuruluşları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. YÖKAK Kapsamında Tescil Süresi Devam Eden Akreditasyon Kuruluşları (Şubat 2025 itibariyle) (YÖKAK, 2025).

S. No	Akreditasyon Kuruluşunun Adı	Akreditasyon Yetkisinin		
		Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Süre
1	Dil Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (DEDAK)	15.09.2023	15.09.2025	2 yıl
2	Diş Hekimliği Eğitimi Programları Akreditasyon Derneği (DEPAD)	11.03.2024	11.03.2026	2 yıl
3	Ebelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAK)	03.09.2024	03.09.2026	2 yıl
4	Eczacılık Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (ECZAKDER)	26.12.2020	26.12.2025	5 yıl
5	Fen, Edebiyat, Fen-Edebiyat, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakülteleri Akreditasyon Derneği (FEDEK)	09.04.2023	09.04.2028	5 yıl
6	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (FTR-AD)	18.09.2023	18.09.2025	2 yıl
7	Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (HEPDAK)	25.12.2023	25.12.2028	5 yıl
8	İlahiyat Akreditasyon Ajansı (İAA)	15.09.2023	15.09.2025	2 yıl
9	İletişim Araştırmaları Derneği (İletişim Eğitimi Değerlendirme Akreditasyon Kurulu (İLEDAK)	19.01.2022	19.01.2027	5 yıl
10	Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MEDEK)	21.08.2023	21.08.2025	2 yıl
11	Mimarlık Eğitimi Akreditasyon Derneği (MİAK)	17.11.2023	17.11.2025	2 yıl
12	Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK)	01.02.2023	01.02.2028	5 yıl
13	Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD)	30.03.2022	30.03.2027	5 yıl
14	Peyzaj Mimarlığı Eğitim ve Bilim Derneği (PEMDER)	08.04.2024	08.04.2026	2 yıl
15	Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK)	31.01.2020	31.01.2025	5 yıl
16	Sosyal Beşeri ve Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği (STAR)	08.07.2024	08.07.2029	5 yıl
17	Spor Bilimleri Derneği (Spor Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu) (SPORAK)	19.01.2024	19.01.2026	2 yıl
18	Tasarım ve Planlama Akreditasyon Derneği (TAPLAK)	25.05.2024	25.05.2029	5 yıl
19	Tıp Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (TEPDAD)	28.03.2022	28.03.2027	5 yıl
20	Turizm Akademisyenleri Derneği (Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu) (TURAK)	19.01.2024	19.01.2029	5 yıl
21	Türk Psikologlar Derneği	23.06.2021	23.06.2026	5 yıl
22	Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği (Türk PDR-Der)	21.12.2022	21.12.2024	2 yıl
23	Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları ve Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (VEDEK)	19.12.2022	19.12.2024	2 yıl
24	Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (ZİDEK)	08.07.2024	08.07.2029	5 yıl

Kaynak: YÖKAK (2025). <https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/tescil-suresi-devam-edenler>

MEDEK ve STAR kuruluşları, kendi alanlarında eğitim kalitesinin artırılmasına ve bazı mesleklerde uluslararası standartlara ulaşılmasına katkı sağlamaktadır. MEDEK, mesleki eğitimin uygulamalı yönlerine odaklanarak işgücü piyasasıyla uyumlu yeterliliklerin geliştirilmesini sağlarken, STAR sosyal bilimlerdeki programların eğitim kalitesini sürekli iyileştirmeyi hedeflemektedir. MEDEK’in kısa dönemli akreditasyonu, mesleki eğitim süreçlerini yeni ve güncellenmiş standartlarla düzenlerken, STAR’ın uzun dönemli akreditasyonu, sosyal bilimler alanında eğitimde istikrarlı kaliteyi amaçlamaktadır.

Bu noktada mesleki eğitim verilen program sayısı oldukça fazladır. MEDEK örneği ele alındığında, Şubat 2025 ayı itibarıyla; 54 teknik program, 20 sosyal program ve dokuz sağlık programının akreditasyonu konusunda YÖKAK tarafından MEDEK yetkilendirilmiş ve tescil edilmiştir (MEDEK, 2025a; YÖKAK, 2025). Ayrıca, MEDEK tarafından akredite edilmek üzere belirlenen programlar arasında özel güvenlik ve koruma programı bulunmamaktadır.

Bu noktada özel güvenlik ve koruma programlarında verilen eğitimin, EGM tarafından belirlenen içerikler kapsamında ve ÖZGE Projesi kapsamında belirlenen uzmanlık alanları çerçevesinde verilecek olması, akreditasyon sürecinin özel bir ihtisas alanı olmasına yol açmaktadır. Türkiye’de sosyal bilimler alanında eğitim veren ön lisans programlarının akreditasyon süreçleri, dernek statüsünde faaliyet gösteren kurumlarca yürütülmektedir. Ancak özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyon süreçlerinin, kamu güvenliğini sağlamakla görevli kurumlarca ya da bu kurumların yetkilendirdiği organik teşkilatlarında yer alan birimlerce veya bahse konu birimlerce verilen değerlendirici eğitimini almış kişilerce yürütülmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

4.1.1. Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MEDEK)

MEDEK, Türkiye’de farklı disiplinlerdeki mesleki (ön lisans düzeyinde) yükseköğretim programlarının akreditasyonunu, değerlendirilmesini ve bilgilendirilmesini gerçekleştirerek, ön lisans eğitiminin kalitesinin artırılmasına katkı sağlamak amacıyla faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşudur. MEDEK’in ilk adımları, Türkiye’nin stratejik kalkınma planları doğrultusunda nitelikli iş gücüne katkı sağlamak amacıyla, YÖK’ün teşvik ve desteğiyle atılmıştır. Bu çerçevede, meslek yüksekokullarının ve mezunlarının niteliklerini artırmak maksadıyla 2021 yılında MEDEK kurulmuştur. MEDEK, Türkiye’nin stratejik kalkınma planları doğrultusunda, işgücünün niteliklerinin artırılmasına katkı sunmak, meslek yüksekokullarındaki ön lisans programlarına dış değerlendirme, bilgilendirme ve akreditasyon hizmetleri sunarak, mesleki yükseköğretimin kalitesinin artırılmasına katkı sağlamak amacıyla kurulmuştur.

MEDEK, örün sitesinde amacını; “*Mesleki gelişmeleri takip eden, değişen işgücü ihtiyaçlarına yanıt verebilen, yüksek mesleki beceri ve donanımlara sahip, yenilikçi ve sosyal sorumluluk taşıyabilen, inisiyatif alabilen, ilgili sektör tarafından aranan niteliklere sahip meslek elemanlarının yetiştirilmesine öncülük etmek*” olarak tanımlamaktadır (MEDEK, 2025b). Meslek yüksekokulları, Türkiye’de yükseköğrenim gören öğrencilerin yaklaşık üçte birlik kısmının devam ettiği ve kamu kesiminin/özel sektörün ara eleman ihtiyacının karşılanmasında çok önemli rol üstlenen mesleki yükseköğretim kurumlarıdır (Özgül, 2022, s. 81).

MEDEK akreditasyonu, meslek yüksekokulları arasındaki eğitim ve müfredat farklarını bir sorun olmaktan çıkararak ortadan kaldırmayı ve bu temel sorunun çözümünün tüm meslek yüksekokullarının akreditasyon sürecinin tamamlanmasından geçtiğini kabul etmektedir. YÖKAK tarafından 83 ön lisans programını değerlendirmek üzere yetkilendirilen MEDEK, mesleki yükseköğretim programlarının değerlendirilmesi ve akreditasyonu için gereken çalışmaları yürütmektedir. Akredite olan meslek yüksekokulu programları, Türkiye Yeterlilik Çerçevesi (TYÇ) ve Avrupa Yeterlilik Çerçevesi (AYÇ) listesinde yer almaktadır ve TYÇ-AYÇ uyumu sayesinde bu ön lisans programlarının diplomaları yurtdışında da tanınır hale gelmektedir. Akreditasyon sürecinde, öncelikle meslek yüksekokulları başvuruda bulunurlar, sonrasında sırasıyla ön değerlendirme, değerlendirici belirlenmesi, kuruluş ziyareti, değerlendirme ve raporlama yapılması, iyileştirme süreci, karar ve sürdürülebilirlik süreçleri yer almaktadır. MEDEK’in, akreditasyon sırasında programlarda dokuz tane temel ölçütü esas aldığı, ancak mesleklere/branşlara bağlı olarak değişmek üzere bazı ilave ve alt ölçütler de bulunduğu bilinmektedir.

MEDEK, 2023 yılında meslek yüksekokullarının evvelce belirlenen standartlara, performans ölçütlerine ve kalite kriterlerine uygun olup olmadığının değerlendirilmesini sağlamak maksadıyla, YÖKAK tarafından 83 meslek yüksekokulu programının akreditasyon süreçlerini yürütme ve belgelendirme yetkisi almış ve meslek yüksekokulu programlarının belirlenmiş standartlara, kalite kriterlerine ve performans ölçütlerine uygunluğunun değerlendirilmesine yönelik faaliyetlerini sürdürmektedir (MEDEK, 2025b). MEDEK tarafından belirlenen ölçütleri karşılayan ön lisans programlarına, MEDEK tarafından bir uluslararası eğitim eşdeğerliği veya denkliği belgesi verilmektedir. Akreditasyon başvurusunda bulunan programlar/bölümler, toplamda dokuz farklı ölçüt üzerinden değerlendirilmektedir ve bu ölçütler sırasıyla şu şekildedir;

- Ölçüt 1: Öğrenciler
- Ölçüt 2: Program Eğitim Amaçları

- Ölçüt 3: Program Çıktıları
- Ölçüt 4: Sürekli İyileştirme
- Ölçüt 5: Eğitim Planı
- Ölçüt 6: Öğretim Kadrosu
- Ölçüt 7: Altyapı
- Ölçüt 8: Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı
- Ölçüt 9: Programa Özgü Ölçütler

Özel güvenlik ve koruma ön lisans programının da her program/meslek gibi kendine özgü ölçütleri mevcuttur. Örneğin, 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun, Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik gibi mevzuat yasal çerçeveyi düzenlerken proaktif ve reaktif faaliyetler, özel güvenlik görevlisi açısından çalışma ortamındaki risk durumları gibi spesifik ölçütler de uygulama alanındaki özellikler olarak göze çarpmaktadır. Bunun yanı sıra, özel güvenlik eğitimi, İçişler Bakanlığı tarafından faaliyet izni verilen özel güvenlik eğitim kurumları tarafından sunulan özel güvenlik eğitimlerinin meslek yüksekokulları ile kıyaslandığında görece kısa bir süre içinde tamamlandığı görülmektedir. Mezuniyet sonrası istihdam alanlarının ve istihdam şartlarının aynı olmasının, özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarından mezun kişiler tarafından bir fırsat eşitsizliği ya da aldıkları eğitimin gerekliliği konusunda şüphe uyandırabileceği değerlendirilmektedir.

4.2. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)

5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 23/A maddesinin 1'inci fıkrasında; "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin oluşturulmasına, geliştirilmesine ve güncelliğinin korunmasına ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yürütülür" hükmü yer almaktadır. Aynı kanunun 23/A maddesinin 2'nci fıkrasında ise "Kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterlilikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine dâhil edilir. Yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin ölçütler Kurum tarafından belirlenir. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin oluşumu ve yürütülmesi için Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Kurum ve ilgili tarafların temsilcilerinden oluşan kurul, komisyon ve çalışma grupları gibi danışma, karar ve uygulama birimleri oluşturulabilir" ifadesi yer almaktadır (5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun, 2006).

TYÇ, "Ülkemizde eğitim ve öğretim sistemi içerisinde ve diğer öğrenme ortamlarında kazanılan kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterlilikleri kapsayan ülkemize özgü ulusal yeterlilik çerçevesidir. MYK, TYÇ'nin hazırlanması ve uygulanmasından sorumlu kurumdur." şeklinde tanımlanmıştır (TYÇ, 2025).

4.3. Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümünde Yer Alan Programların Akreditasyon Durumu

Mülkiyet koruma ve güvenlik bölümleri bünyesinde yer alan programlar ve akreditasyon durumları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümünde Yer Alan Programlar ve Akreditasyon Durumları.

Bölüm	Program	Akreditasyon Durumu
Mülkiyet Koruma ve Güvenlik	Acil Durum ve Afet Yönetimi	Akreditasyon mevcut değil
	İş Sağlığı ve Güvenliği	Koşullu Akreditasyon
	Nüfus ve Vatandaşlık	Akreditasyon mevcut değil
	Özel Güvenlik ve Koruma	Akreditasyon mevcut değil
	Sivil Savunma ve İtfaiyecilik	Akreditasyon mevcut değil
	Sosyal Güvenlik	Akreditasyon mevcut değil

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3'te, mülkiyet koruma ve güvenlik bölümlerinde çeşitli programların yer aldığı görülmektedir. Bahse konu bölüm, genel olarak güvenlik, koruma, afet ve acil durum yönetimi gibi alanları kapsayan geniş bir şemsiye bölüm olarak görünmektedir. Her bir programın, belirli bir alanda uzmanlaşmaya yönelik olduğu görülmektedir. Örneğin, acil durum ve afet yönetimi programı, felaket ve acil durumlarda müdahale becerileri kazandırmayı amaçlarken, iş sağlığı ve güvenliği programı çalışma hayatında çalışanların güvenliğini sağlamaya yönelik eğitimler

vermektedir. Nüfus ve vatandaşlık programı, nüfus yönetimi ve vatandaşlık işlemleri üzerine odaklanırken, özel güvenlik ve koruma programı, özel hukuk gerçek ve tüzel kişileri tarafından özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerinin güvenlik ihtiyaçlarını, ayrıca kamu hukuku tüzel kişileri bünyesindeki koruma ve güvenlik birimleri tarafından o kamu kurumlarının kendi güvenlik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla sunulabilen özel güvenlik hizmetlerine yönelik eğitimler vermektedir. Sivil savunma ve itfaiyecilik programı, afet ve yangın durumlarında müdahale yetenekleri kazandırırken sosyal güvenlik programı, bireylerin sağlık, emeklilik ve işsizlik gibi sosyal güvencelerini düzenleyen sistemler konusundaki eğitimleri kapsamaktadır. Mülkiyet koruma ve güvenlik bölümü, genel anlamda toplum güvenliği ve bireysel güvenlik alanlarında profesyoneller yetiştirmeyi amaçlamakta ve toplumsal ihtiyaçlara yönelik çeşitli çözüm yolları sunmaktadır.

Mülkiyet koruma ve güvenlik bölümlerindeki iş sağlığı ve güvenliği programı, akreditasyona sahip tek program olarak öne çıkmaktadır. Acil durum ve afet yönetimi, nüfus ve vatandaşlık, özel güvenlik ve koruma, sivil savunma ve itfaiyecilik ile sosyal güvenlik gibi programların akreditasyonunun bulunmadığı görülmektedir.

4.3.1. Özel Güvenlik ve Koruma Programı

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve YÖK düzenlemeleriyle özel güvenlik eğitiminin belirli bir çerçeveye oturtulması, bu alanda eğitim gören öğrencilerin yasal gerekliliklere uygun eğitim almasını sağlamaktadır. Özel güvenlik ve koruma programları, güvenlik sektöründeki değişimleri yakından izleyen, teknolojik gelişmelere uyum sağlayan ve saha çalışmalarında kullanılacak teknik/pratik bilgileri/becerileri kazanmış, ayrıca özel güvenlik görevlisi olacak bireylerin problem çözme ve analitik düşünme becerilerine sahip olmalarını destekleyen, belirli yasa ve yönetmeliklerle şekillendirilmiş akademik bir programdır (Yağcı, 2023).

Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi 20.02.2025 tarihli verilerine göre, özel güvenlik ve koruma programlarında toplamda 199 akademik personel görev almakta olup, bu alanda bir standart olmadığı gözlenmektedir (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2025). Ayrıca, YÖK'ün otomasyon ve bilgi temelli üniversite, açık erişim gibi uygulamaya yönelik değişim anlayışlarının üniversitelere yeterince yansımadağı ve web sayfalarındaki akademik personel bilgi bankalarında gerekli ve yeterli bilgilere erişilemediğı, bazı akademik personelin kişisel örn sayfalarının güncel olmadığı tespit edilmiştir.

Yetkin ve tecrübeli akademik personel sayısının artırılması ve belirli koşulları sağlayarak sektörden gelen uzmanların da programlara dâhil edilmesi, eğitim kalitesini yükseltmek ve öğrencilerin sektöre daha hazırlıklı bir şekilde katılımlarını sağlamak adına faydalı olabilir. Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sisteminin 20.02.2025 tarihli verilerine göre, özel güvenlik ve koruma programları akademik personel bilgileri Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 4. Özel Güvenlik ve Koruma Programları Akademik Personel Durumu.

Profesör			Doçent			Dr. Öğr. Üyesi			Öğretim Görevlisi			Genel Toplam		
E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
2	0	2	4	0	4	9	1	10	150	33	183	165	34	199

(E= Erkek, K=Kadın, T=Toplam). Kaynak: Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2025.

Özel güvenlik ve koruma bölümlerinde, halihazırda görevli akademik kadronun bir bölümünün asker ve polis meslek geçmişine sahip olduğu görülmektedir. Uçkun vd. (2021) tarafından yapılan araştırmada, özel güvenlik mesleğinin polislik veya askerlik mesleğı olmadığı ve kendi akademik personelini kendi içerisinde yetiştirecek bir sistem kurulması gerektiğı ifade edilmektedir. Ancak özel güvenlik sektörünün Türkiye'de görece genç bir sektör olması sebebiyle, bu meslekten yetişen kişilerin yakın zamanda daha sık şekilde üniversitelerde görev alacağı değerlendirilmektedir. Tecrübeli personelin, aynı zamanda analitik beceriye de sahip olmasının akreditasyon süreçleri için önemli olabileceğı değerlendirilmektedir.

YÖK tarafından 2018 yılından itibaren meslek yüksekokullarındaki bazı programlara öğretim elemanı alımında merkezi sınav olan Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES) şartının kaldırıldığı görülmektedir. Bahse konu düzenleme kapsamında ilk olarak, YÖK'ün 27.11.2018 tarihli, 82444403-299-E.90031 sayılı ve "Uzmanlık Alanları" konulu yazısında belirlenen 21 ön lisans programından biri de Özel Güvenlik ve Koruma programıdır (YÖK, 2018). Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav İle Giriş Sınavlarına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğinin 7'inci maddesinin 4'üncü fıkrası, 03.03.2022 tarihli ve 31767 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan düzeltme ile "**Meslek**

yüksekokullarının Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen uzmanlık alanıyla doğrudan ilgili lisans mezuniyeti bulunmayan alanlardaki programların öğretim görevlisi kadrolarına başvuracak adaylarda, en az lisans mezunu olup belgelendirmek kaydıyla alanında en az iki yıl tecrübe sahibi olmak şartı aranır.” şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişikliği takiben YÖK’ün 20.03.2023 tarihli, E-82444403-299-19729 sayılı ve “ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları” konulu yazısı ile bahse konu şartları taşıyan ve özel güvenlik ve koruma programının da dâhil olduğu sekiz ön lisans programına öğretim elemanı alımında, ALES muafiyeti tanınmasına karar verilmiştir (YÖK, 2023).

Sonrasında, YÖK’ün 20.09.2024 tarihli, E-82444403-299-56135 sayılı ve “ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları” konulu yazısı gereğince, özel güvenlik ve koruma programı dâhil dokuz ön lisans programına öğretim elemanı alımında, ALES muafiyeti uygulanmasına karar verildiği görülmektedir (YÖK, 2024). Ancak, YÖK’ün 24.03.2025 tarihli, E-82444403-299-17819 sayılı ve “ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları” konulu yazısında, 41 ön lisans programına öğretim elemanı alımında ALES muafiyeti tanındığı, özel güvenlik ve koruma programının bu 41 ön lisans programının içinde bulunmadığı görülmektedir (YÖK, 2025b). Bu çerçevede, YÖK tarafından 2018 yılından, Mart 2025 tarihine kadar üç kez ALES muafiyeti tanınan alanlarda güncelleme yapıldığı ve özel güvenlik ve koruma programının bu üç düzenlemede de yer aldığı görülmektedir. Ancak Mart 2025 tarihinde yapılan son düzenlemede, özel güvenlik ve koruma programının yer almadığı görülmektedir.

Anılan zaman aralığında (2018-2025) yapılan düzenlemelerle, muhtemelen ilgili alanda en az iki yıl tecrübe sahibi personelin birikimini öğrencilere aktarması amaçlanmaktadır. Ancak ALES şartının kaldırılmasının bu tecrübe aktarımına ne gibi bir engel/kısıtlama getireceği anlaşılamamaktadır. Zira ALES, adayların sözel ve sayısal yeteneklerini ölçüldüğü, lisansüstü eğitime girişten öğretim elemanı atamalarına kadar çok geniş bir yelpazede hala ulusal ölçekte kabul gören bir (hatta tek) sınavdır (ÖSYM, 2025).

Profesyonel ve alan geçmişi olan akademisyen sayısının artırılması, eğitim-öğretim ve bilhassa mesleki yükseköğretim kalitesinin artmasına katkı sağlayacaktır. Örneğin Tablo 1’de yer alan temel ilkyardım ders eğitmenin tıp doktoru veya ilk yardım eğitici sertifikasına sahip sağlık personeli olması, Yangın Güvenliği ve Tabii Felaketlerde Müdahale Tarzı dersinde ise eğitmenin itfaiyeci veya sivil savunma uzmanı gibi deneyimli kişilerin olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu derslerin içeriği, teorik bilgiyle birlikte uygulamalı eğitimi de gerektirmektedir. Bu sebeple eğiticilerin/öğretim elemanlarının, öğrencilere sahada karşılaşacakları pratik durumlarla ilgili deneyimlerini aktarması büyük önem taşımaktadır. Aksi halde, özel güvenlik görevlilerinin gerçek yaşamda karşılaşılabilecekleri acil durumlarda doğru ve etkin bir şekilde müdahale etme yetenekleri sınırlanabilir. Bu da öğrencinin alacağı eğitimin kalitesinde farklılıklar meydana getirebilir. Bütün bunların sonucunda ise akreditasyon süreçlerinin işleyişi ve verilen eğitimin kalite güvencesi sekteye uğrayabilir. Dolayısıyla, özel güvenlik ve koruma programlarının başarısının sadece akademik unvanlarla değil, aynı zamanda eğiticilerin/öğretim elemanlarının (mümkünse) sektörel deneyimleriyle de doğrudan ilişkili olduğu değerlendirilmektedir. Bu eksikliklerin giderilmesi için, eğiticilerin/öğretim elemanlarının aktif olarak sektörde görev alan profesyonellerle iş birliği yaparak, gerekli görmeleri halinde ihtiyaç duydukları alanlarda deneyim kazanmaları, uygulamalı eğitim fırsatlarının artırılması ve güncel gelişmelerin öğrencilere aktarılması önemlidir.

5. SONUÇ

Türkiye’de özel güvenlik ile ilgili sınav, belgelendirme, yenileme eğitimi vb. hususlar, İçişleri Bakanlığı adına EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı, özel güvenlikle ilgili iş ve işlemleri 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun çerçevesinde icra etmektedir. İlgili Kanunun 10’uncu maddesinde özel güvenlik görevlilerinde aranacak şartlar açıkça belirtilmektedir (5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun, 2025).

Her meslek alanı kendi mevzuatı çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmek durumundadır. Ancak düzenleyici kurumların (MYK, TYÇ, EGM vb.) her meslek için mevzuatı temel alarak ve uygulamadaki ihtiyaçları da içeren, güncel ve anlaşılabilir bir meslek standardı oluşturması gerektiği değerlendirilmektedir. Böylelikle, ilgili mesleğe ilişkin ulusal meslek standardı ve yeterliliği sağlanabilecek, aksaklıkların ve belirsizliklerin önüne geçilebilecektir. Bu çerçevede, Türkiye’de özel güvenlik mesleğinde yer alan aktörlerin çeşitlendiği görülmektedir. Öncelikle özel güvenlik alanında mesleki standartların belirlenmesi noktasında EGM, MYK ve TYÇ öne çıkmaktadır. Ancak eğitim noktasında İçişleri Bakanlığı tarafından yetkilendirilen ve Valilikler tarafından denetlenen özel güvenlik eğitim kurumları ile üniversiteler ve üniversitelerin bağlı olduğu üst kurum olarak YÖK devreye girmektedir. Bir sonraki aşamada ise bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturan akreditasyon kuruluşları (Şubat 2025 ayı itibariyle

STAR ve MEDEK) sürece dâhil olmaktadır. Ancak tüm bu kurumların/kuruluşların faaliyetlerini EGM ile koordineli yürütmesi gerektiği görülmektedir. MEDEK tarafından akredite edilmek üzere belirlenen programlar incelendiğinde (Şubat 2025 itibariyle) bunların arasında özel güvenlik ve koruma programının bulunmadığı görülmektedir (MEDEK, 2025b).

Bu hususla ilgili Türkiye’de özel güvenlik ulusal meslek standardının olup olmadığı araştırılmıştır. İlk olarak bu konuyla ilgili MYK ile 30.07.2024 tarihli e-posta yazışmasından; *“Özel Güvenlik Hizmetleri için 5188 Sayılı Kanun ve ona bağlı olarak çıkartılan yönetmelikler kapsamında söz konusu meslekle ilgili tüm standardizasyon, belgelendirme ve denetim hizmetleri, İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu sebeple Daire Başkanlığımızın yayımladığı Özel Güvenlik Görevlisi mesleği/meslekleri ile ilgili ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlikler bulunmamaktadır. Söz konusu alanda devam eden ya da başlayacak bir çalışma mevcut değildir.”* cevabı alınmıştır. Sonrasında EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı ile yapılan 27 Eylül 2024 tarihli e-posta yazışmasından; *“Özel güvenlik görevlileri ile ilgili ulusal meslek, yeterlilik ve mesleki yeterlilik standartları; diğer meslek gruplarında olduğu gibi kendi mevzuatı olan 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve ilgili mevzuatında ifade edilmektedir. Ayrıca Özel Güvenlik Eğitimlerini Geliştirme ve Alan/Branş Eğitimleri Projesi (ÖZGE) kapsamında özel güvenlik meslek standartlarına ilişkin olarak; bina ve çevre koruma, özel güvenlik yöneticiliği, ulaşım güvenliği, kişi koruma, kıymet nakli güvenliği, geçici toplu etkinlikler ve spor güvenliği konularında uzmanlık alanlarının belirlenmesine ilişkin Başkanlığımızca yapılan çalışmalar devam etmektedir”* cevabı alınmıştır.

Yapılan yazışmalar sonucunda, bu yöndeki çalışmaların büyük bir gayret ve kararlılıkla devam ettiği, ancak yetkili makamlar tarafından henüz yasal mevzuatta belirtilen gerekliliklerin toplanarak tek bir belge veya standart haline getirilmediği/getirilemediği görülmektedir. Konu ile ilgili, özel güvenlik ve koruma programı mezunları için MYK ve TYÇ nezdinde, Şubat 2025 ayı itibariyle belirlenmiş bir meslek standardı ya da yeterliliğe rastlanılamamıştır. EGM tarafından da benzer bir standart ya da yeterlilik belirlenmediği, yürütülen işlemlerin ilgili kanun hükümleri çerçevesinde icra edildiği belirtilmiştir. Bu noktadan hareketle, Türkiye’de özel güvenlik mesleği için ulusal meslek standardı belirlenmesi konusunda kapsamlı ve derinlikli çalışmaların devam ettiği görülmektedir. Yakın gelecekte ulusal meslek standardının belirlenmesiyle birlikte, özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyon süreçlerinin daha sağlıklı ve hızlı ilerleyeceği değerlendirilmektedir.

Teknik olarak akreditasyon kuruluşları, mesleki yeterlilikleri ve standartları belirlenmiş iş kollarına yönelik eğitim veren bölüm ve programların akreditasyon süreçlerini yürütmektedir. ÖZGE Çalıştayları kapsamında, özel güvenlik alanında belirli branş/alan eğitimlerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır/yapılmaktadır. Ancak söz konusu çalışmalar, bir ön hazırlık mahiyetinde olup bu çalışmaların şu aşamada hukuki olarak bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bununla birlikte, EGM’nin 13.02.2025 tarihli, 40347008-1027743-(63248) sayılı ve “Özge Projesi” konulu yazısında; 2024 yılında projenin üçüncü aşamasındaki hedeflere ulaşıldığını ve dış faktörlere bağlı mevzuat ve teknik düzenlemeler ile ilgili işlemlerin devam ettiği bildirilmektedir (EGM, 2025a; EGM, 2025b). Gönderilen yazıda, sektör temsilcilerinden gelen talepler ile proje çalışma gruplarından gelen görüş ve öneriler doğrultusunda, uzman eğitimcilerin niteliklerinin belirlendiği görülmektedir. Bununla ilgili mevzuat düzenleme çalışmalarının yapıldığı ve buna yönelik özel güvenlik eğitim kurumlarına, temel ve yenileme uzman eğitici niteliklerinin ve alan eğitimi uzman eğitici niteliklerinin duyurularak, 31.12.2025 tarihine kadar gerekli hazırlıkların tamamlanması gerektiği de bildirilmiştir.

Son tahlilde özel güvenlik ve koruma programı; STAR ve MEDEK akreditasyon kuruluşları tarafından halihazırda akredite edilemeyen, MYK tarafından ulusal meslek standardı, ulusal yeterlilik standardı ve mesleki yeterlilik belgesi düzenlenememiş ancak düzenlenmesine yönelik çalışmaların devam ettiği bir alan olarak öne çıkmaktadır. Akreditasyon ile ilgili çalışmaların, EGM tarafından belirlenen standardın MYK, TYÇ vb. kuruluşlar tarafından ilan edilmesinden/yasalaşmasından sonra başlamasının faydalı ve yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

6. ÖNERİLER

Türkiye’de özel güvenlik eğitiminin görece dağınık yapısı, bu alanda Türkiye’ye has farklı bir anlayış ve/veya yaklaşım tesis edilmesine imkân tanıyabilir. Özel güvenlik sektörünün akademik faaliyetlerinin kalite güvencesi çerçevesinde yürütülmesi, öncelikle özel güvenlik hizmetinden faydalanan kurumların, kuruluşların, grupların ve bireylerin ve genel anlamda toplumun değişen ihtiyaçlarının karşılanması ile sağlanabilir. Bu nedenle, bölgesel farklılıklar gözetilerek ve ulusal/uluslararası standartlar dikkate alınarak, Türkiye’ye özgü bir özel güvenlik akreditasyon süreci tesis edilebilir. Aras (2018) tarafından, özel güvenlik alanında kurumsallaşmış uzmanlık

alanlarının belirlenmesi önerilmiştir. ÖZGE Çalıştayı ile özel güvenlik alanında belirli uzmanlık alanları ve ulusal meslek standardı belirlenmesine yönelik çalışmalar yürütüldüğü bilinmektedir (ÖZGE Çalıştayı Raporu, 2024). İlerleyen dönemde, ÖZGE Projesi kapsamında özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının akreditasyon süreçlerinin belirlenmesini içeren bir safha oluşturulması ihtimali değerlendirilebilir. Diğer bir öneri de özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyon süreçlerini yürütecek değerlendirici eğitiminin içeriği ve akreditasyon değerlendiricisi olacak personelde aranacak niteliklerin, EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı ve YÖK tarafından belirlenmesini içeren bir çalışma grubu oluşturulması hususunun değerlendirilmesidir.

Öğretim elemanlarının niteliklerinin yükseltilmesinin ve alandaki dersleri verebilecek tecrübeye sahip öğretim elemanı istihdamının, hem verilen mesleki yükseköğretimin kalitesini artıracak hem de akreditasyon süreçlerini hızlandırarak ulaşılmak istenen standartlara daha hızlı erişilmesini sağlayacağı değerlendirilmektedir. Özellikle kritik ve önemli bir alan olan güvenlik hizmetleri ve güvenlik personelinin eğitimleri, tüm ülke güvenliğini doğrudan etkilemektedir. Bu duruma bir örnek olarak terör saldırıları ve havalimanlarındaki özel güvenlik hizmetleri verilebilir (Sayın, 2011).

Ayrıca, özel güvenlik ve koruma programlarının bünyesinde bulunduğu meslek yüksekokulları konusunda farklılıklar gözlenmektedir. Zira özel güvenlik ve koruma programları bazı üniversitelerde meslek yüksekokulu/sosyal bilimler meslek yüksekokulu bünyesindeyken bazı üniversitelerde ise teknik bilimler meslek yüksekokulu bünyesinde yer almaktadır. Bu durumun mevzuattaki durumu dikkate alınarak düzenlenmesi/gözden geçirilmesi önerilmektedir. Tablo 5’te, özel güvenlik ve koruma programlarının yer aldığı meslek yüksekokulu türleri sunulmuştur.

Tablo 5. Özel Güvenlik ve Koruma Programının Yer Aldığı Meslek Yüksekokulu Türleri.

Meslek Yüksekokulların Türü	f	%
Meslek Yüksekokulu	36	69.2
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	11	21.2
Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	4	7.7
Güvenlik Meslek Yüksekokulu	1	1.9
Genel Toplam	52	100,0

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4’e göre, 52 meslek yüksekokulunda özel güvenlik ve koruma programı bulunmaktadır. Özel güvenlik ve koruma programlarının dağılımına bakıldığında, en fazla ($f=36$; %69.2) meslek yüksekokulları bünyesinde yer aldıkları görülmektedir. Özel güvenlik ve koruma programının yer aldığı sadece bir güvenlik meslek yüksekokulu ($f=1$; %1.9) yer alması dikkat çekicidir. Özel güvenlik ve koruma programlarının, Türkiye genelinde coğrafi olarak dengeli dağılıma dikkat edilerek, belirli bölgelerde/illerde/ilçelerde teşkil edilecek “Güvenlik Meslek Yüksekokulları” bünyesinde toplanması fikri değerlendirilebilir. Bu yolla akreditasyon süreçleri ve eğitimde sürdürülebilir kalite sağlanabileceği değerlendirilmektedir. Bu vesileyle öğrenciler güvenlik sektöründe daha fazla uzmanlaşma fırsatı bulurken, programlarda daha derinlikli ve kapsamlı bir müfredat/içerik sunma imkânı bulabilirler. Bu birleşim, eğitimde daha fazla odaklanma, güncel güvenlik ihtiyaçlarına uygun müfredat geliştirilmesi ve sektördeki profesyonel gerekliliklerin karşılanması noktasında faydalı olabilir. Güvenlik Meslek Yüksekokullarının kurulması, İçişleri Bakanlığı ve YÖK tarafından uygun görülmesi halinde ilerleyen dönemde özel güvenlik ve koruma başta olmak üzere, güvenlikle ilgili uygun görülen bazı lisans programlarının oluşturulması için uygun bir zemin oluşturabilir.

İçişleri Bakanlığı tarafından faaliyet izni verilen özel güvenlik eğitim kurumları tarafından verilen özel güvenlik eğitimlerinin, meslek yüksekokulları ile kıyaslandığında görece kısa bir süre içinde tamamlanması ve mezuniyet sonrası istihdam ve çalışma koşullarının aynı olması dikkate alındığında, meslek yüksekokullarındaki özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyon sürecinden geçerek akredite olmasının şu anda uygulamada bir karşılığı veya teşvik edici/özendirici bir özelliği bulunmamaktadır. Bu durumda, anılan programdaki akademisyen ve öğrencilerin sonucunda bir kazanım elde edemeyecekleri zorlu akreditasyon sürecine girmekte tereddüt yaşayacakları değerlendirilmektedir. Mevzuatta bazı değişiklikler yapılarak, akreditasyon kazanımının özendirilmesi ve/veya teşvik edilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

Özellikle, özel güvenlik programlarının en önemli dış paydaşı kabul edilen ve İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen hususları takip ve kontrol eden EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı (İçişleri Bakanlığı adına), özel güvenlik ve koruma programlarında zorunlu dersleri belirleyen, mezunlara belirli koşulları sağlaması halinde özel güvenlik kimlik kartı düzenleyen, güvenlik alanında çalışıp çalışmayacağını çeşitli açılardan (güvenlik soruşturması, sağlık durumu gibi) inceleyerek karar veren bir kurumdur. Özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyon süreçlerinin, dernek olarak faaliyet gösteren tüzel kişiler yerine, EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı ve YÖK Başkanlığı tarafından müşterek olarak planlanan ve uygulanan bir akreditasyon değerlendirici eğitimini tamamlayan personel marifetiyle başarıyla yürütülebileceği değerlendirilmektedir. Özel güvenlik ve koruma programlarının akreditasyon sürecinin, EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı ile koordineli biçimde yürütülmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği değerlendirilmektedir. Zira EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı, bu süreçte başat aktördür.

Bu çerçevede, MEDEK kapsamında akreditasyon sürecine tabi tutulacak bir özel güvenlik ve koruma programının, öncelikle EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı'nın belirlediği temel ölçütleri taşıması gerekmektedir. Bu noktada, EGM'nin meslek yüksekokullarında özel güvenlik ve koruma eğitimlerinin müfredatını ve programlarla ilgili olarak temel ölçütlerini, bu programın uzmanlarıyla veya belirleyeceği akademik personel ile birlikte süratle belirlmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, MEDEK ve/veya benzeri akreditasyon kuruluşları tarafından akreditasyon sürecine dâhil edilen/edilecek söz konusu programların, gelecekte eksik veya yanlış bir yapılanma ve akreditasyon karmaşası ile karşı karşıya kalması kaçınılmaz olacaktır.

Akreditasyon süreci; paydaşlar-müfredat-üniversiteler-eğitici (öğretim elemanları)-öğrenciler ve meslek standardı unsurları üzerine kurulu bir süreçtir. Bu unsurlardan herhangi birinin eksikliği/zayıflığı hem akreditasyon sürecinin devamlılığını hem de mesleki yükseköğretimin kalitesini tehdit etmektedir. Bu çok unsurlu yapının, son derece sağlam ve yapılan hatalardan dersler çıkarılarak daha sağlıklı hale getirilmesi bir zorunluluk olarak görülmektedir. Ancak, akreditasyon sürecinde paydaşlar-üniversiteler-öğretim elemanları akreditasyon sürecine dâhil edilirken, zaman zaman öğrencilerin göz ardı edildiği görülmektedir. Akreditasyon sürecinin başarılı olması için öğrenci görüşlerinin de dikkate alınması gerekmektedir (Erdal ve Aydın, 2025, s. 1).

Türkiye'de özel güvenlik görevlisi olmak için iki yol mevcuttur. İlk yolda özel güvenlik eğitim kurumlarında silahlı özel güvenlik görevlisi olmak için 120 saat, silahsız özel güvenlik görevlisi olmak için 100 saatlik temel eğitim alan kişiler, EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı tarafından düzenlenen sınavda başarılı olması ve kanunda yer alan diğer şartları yerine getirmesi halinde özel güvenlik görevlisi kimliği alabilmektedir. İkinci yolda ise üniversitelerin iki yıllık özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarında eğitim alan öğrenciler, mezuniyetlerini müteakip EGM Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı tarafından düzenlenen sınavda başarılı olması (silahlı belge için) ve kanunda yer alan diğer şartları yerine getirmesi halinde özel güvenlik görevlisi kimliğine sahip olabilmektedir. Her iki yolu kullanan kişi de kamu ya da özel sektörde çalışabilmektedir. İki farklı eğitim seçeneğinin mevcudiyetine bağlı olarak, eğitimcilerin durumu da çeşitlenmektedir. Bu durumda, özel güvenlik ve koruma programları arasında akredite olanlardan mezun özel güvenlik görevlileri ile özel güvenlik eğitim kurumlarından mezun özel güvenlik görevlisi arasında bir fark olup olmayacağı, fark olacaksa bu farkın ne olacağı sorusu akıllara gelmektedir. Eğer uygulamada bir farklılık ya da bir kazanım olmayacaksa, öğrencileri ve akademik personeli akreditasyon konusunda teşvik etmek zorlaşacaktır. Bu konunun da kanun yapıcılar ve icracı makamlar tarafından değerlendirilmesinin/yeniden gözden geçirilmesinin elzem olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aras, H. (2018). Özel Güvenlik Görevlilerinde Kurumsal Uzmanlaşma: Bir Model Önerisi. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 7(1), 131-158. <https://doi.org/10.28956/gbd.422806>
- Cengiz, C. (2018). Sağlık Hizmetlerinde Akreditasyon Programları ve TUSKA. Sağlıkta Kalite ve Akreditasyon Dergisi, 1(1), 21-26.
- Çepni, S. (2021). Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş (9. Baskı). Ekin Yayınevi.
- Çiçek, Ç. (2023). Kamu Güvenliğini Tamamlayıcı Bir Unsur Olarak Türkiye'de Özel Güvenlik Mesleği, Görev ve Yetkileri (1. Baskı). Sonuç Akademi Yayıncılık.

- Duman, S.N. (2021). Akreditasyon Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 19(1), 54-74. <https://doi.org/10.37217/tebd.824611>
- Ekol Grup. (2025). Özel Güvenlik Yöneticiliği Eğitimi. <https://www.ekolgrup.com.tr/hizmet/egitim/guvenlik-yoneticiligi/> adresinden 24 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır
- Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM). (2025a). Özge Çalıştayı. <https://www.egm.gov.tr/ozelguvenlik/ozge-calistayi> adresinden 11 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM). (2025b). Özge Projesi. EGM'nin 13.02.2025 tarihli, 40347008-1027743-63248 sayılı ve "ÖZGE Projesi" konulu yazısı.
- Erdal, S. ve Aydın, H. (2025). Üniversite Öğrencilerinin Akreditasyon Algılarının Ölçülmesi ve Okur-Yazarlık Eğitiminin Planlanması. Trakya Üniversitesi Kalite ve Strateji Yönetimi Dergisi, 5(1), 1-32. <https://doi.org/10.56682/ksydergi.1445058>
- Kılıçaslan, Ç. (2020). Yükseköğretimde Akreditasyon. Peyzaj, 2020(Özel Sayı), 10-18.
- Mesleki ve Teknik Eğitimde Kalite (METEK). (2025). Proje Hakkında. <https://metek.meb.gov.tr/proje-hakkinda/> adresinden 12 Nisan 2025 tarihinde alınmıştır.
- Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MEDEK). (2025a). Yetkilendirilmiş Programlar. <https://medek.org.tr/akreditasyon-listesi> adresinden 21 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MEDEK) (2025b). Hakkımızda. <https://medek.org.tr/hakkimizda> adresinden 27 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav İle Giriş Sınavlarına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. (2018). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=28947&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden 21 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır. (09.11.2018 tarihli ve 30590 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır).
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM). (2025). ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı. <https://www.osym.gov.tr/TR,8852/hakkinda.html> adresinden 16 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Özel Güvenlik Eğitimlerini Geliştirme ve Alan/Branş Eğitimleri (ÖZGE) Çalıştayı Raporu. (2024). <https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/ozelguvenlik/CALISTAY-RAPORU-03062024.pdf> adresinden 21 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik. (2025). chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=7190&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5> adresinden 01 Mart 2025 tarihinde alınmıştır.
- Özen, E. (2022). Yükseköğretimde Kalite Güvencesi ve Akreditasyon: Açık ve Uzaktan Eğitim. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 8(1), 87-93.
- Özgül, B. (2022). Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Kariyer Sorunları. Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi, 2022(10), 71-82. <https://doi.org/10.46236/jovosst.1220678>
- Sayın, A. K. (2011) Havalimanı Güvenliğinde Özel Güvenlik Hizmetlerinin Etkinliğinin İncelenmesi: Esenboğa Havalimanı Örneği [Yüksek Lisans Tezi]. Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Sosyal Beşeri ve Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği (STAR). (2025). Akreditasyon Değerlendirme Süreci Devam Eden Programlar. <https://www.star.org.tr/akreditasyon/akreditasyon-degerlendirmesureci-devam-eden-programlar> adresinden 21 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK). (2025). Akreditasyon Nedir? <https://www.turkak.org.tr/akreditasyon/akreditasyon-nedir.html> adresinden 21 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ). (2025). <https://www.tyc.gov.tr/sayfa/ulusal-yeterlilik-cerceveleritic47f8381-f187-4d6d-b43a-fa6a80cc6fc1.html> adresinden 21 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Uçkun, S., Yüksel, A. ve Uçkun, C.G. (2021). Özel Güvenlik Programlarındaki Akademisyen Profillerinin İncelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(67), 576-581. <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2326>
- Yağcı, A. (2021). Yükseköğretim Kurumlarında Yer Alan Özel Güvenlik ve Koruma Programlarındaki İlk Yardım Dersinin Analizi. *Uluslararası Ders Kitapları Ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 4(2), 58-76. <https://doi.org/10.53046/ijotem.999936>
- Yenipınar, U. ve Kardaş, K. (2019). Turizm Rehberliği Bölümleri Müfredat Geliştirme Önerisi. *Journal of Travel and Tourism Research*, 15(15), 1-26.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, B., Salar, R., Aslan, B.E., Sözbilir, M. ve Keskin, A. (2023). Yükseköğretimde Kalite ve Akreditasyon: Program Akreditasyonunda Atatürk Üniversitesi'nin Uygulamaları. *Trakya Üniversitesi Kalite ve Strateji Yönetimi Dergisi*, 3(2), 67-87. <https://doi.org/10.56682/ksydergi.1284982>
- Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK). (2025). Tescil Süresi Devam Eden Akreditasyon Kuruluşları. <https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/tescil-suresi-devam-edenler> adresinden 10 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. (2025). Anabilim Dalı İsmine Göre Öğretim Elemanı Sayıları Raporu. <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden 20 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK). (2018). Uzmanlık Alanları (YÖK Başkanlığının 27.11.2018 tarihli, 82444403-299-E.90031 sayılı ve "Uzmanlık Alanları" konulu yazısı) <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://personel.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2020/02/uzmanlik-alanlari.pdf> adresinden 10 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK). (2023). ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları (YÖK Başkanlığının 20.03.2023 tarihli, E-82444403-299-19729 sayılı ve "ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları" konulu yazısı) <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://personel.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2023/03/Ales-Muafiyeti-Taninan-Uzmanlik-Alanlari.pdf> adresinden 27 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK). (2024). ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları (YÖK Başkanlığının 20.09.2024 tarihli, E-82444403-299-56135 sayılı ve "ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları" konulu yazısı) <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://personel.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2024/09/Ales-Muafiyeti-Taninan-Uzmanlik-Alanlari-Gelen-YOK-2024.pdf> adresinden 27 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.

- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK). (2025a). Yükseköğretimde Akreditasyon. <https://denklik.yok.gov.tr/akreditasyon-tanima-denklik-nedir> adresinden 22 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK). (2025b). ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları (YÖK Başkanlığının 24.03.2025 tarihli, E-82444403-299-17819 sayılı ve “ALES Muafiyeti Tanınan Uzmanlık Alanları” konulu yazısı) [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://personel.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2025/04/ALES-Muafiyeti-Taninan-Uzmanlik-alanlari.pdf](https://personel.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2025/04/ALES-Muafiyeti-Taninan-Uzmanlik-alanlari.pdf) adresinden 12 Nisan 2025 tarihinde alınmıştır.
- 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun. (2004). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5188&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> adresinden 11 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun. (2006). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5544&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> adresinden 26 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.